ב"ו ניסן
7 מאי
יום ג'

בבוקר בשבע יצאנו לירושלם: קפלנסקי, קפלן, פרומקין ואנכי. נזדמנו מיד עם חנח"צ וברונו שאלות הקבורה. בשעה 10½ הלכנו לנציב. בישיבה עם מנציב השתתפו כל חברי הנח"צ (גם ון פריזלנד). המשתנו (הנקובים למעלה ודוד הכהן), הנציב, לוק, מילס, קסם, הדלי (מהנדס מחוז הדרום).

... פתח קיש, אחרי באר מקר את דרישותינו וביסמן בהבנה. אחריו דברתי אני בקצרה (עברית, מקר תרגם) והנציב ענה בנאום ארוך, על־פי מחקאות ניר מובנות.

השאלה לדעתו קשה ואין לה פתרון. לפני עשר שנים היה שכר הגון זה שהוא הגון ליישוב הערבי. בעשר שנים אלו בא הנה יישוב מערבי עם צרכים מערבים ויש לו שכר הגון אחר לגמרי. יש, איפוא,

לדלה

עכשיו שמי רמזה שונות: בוא היהודים לארץ אמנם מסרין את הערבים ומרים לאם לאם את צרכיהם ובעוד שלשים ארבעים שנה תהיה רמה אחת כלליה בארץ והשאלה תפתר. עד אז אפשר לסדר את הענין רק בדרך פלא, ואין הוא יכל לחולל פלאות. יש חוקים כלכליים, עליו לסדר עבודה בזול האפשרי. אומרים שהיהודים מכניסים יותר מסים, אבל גם באנגליה יש חלק של חושבים, העשירים, שמשלמים רוב המסים, והעבודה נמסרת רק לעניים. יש עבודות שהפועלים היהודים מתאימים להם יותר - העבודות המקצועיות, יעבדו יהודים, בשכר מתאים, יש עבודות שהפועל הערבי מתאים ואפשר לשלם רק שכר זה, כי אם ישלמו לכולם "שכר הגון" מערבי - תפסוק הארץ בעוד זמן מה את חוגל. אומרים לו שאין היהודים רוצים ליצור אריסטוקרטיה של עבודה. אולם הוא התבונן במפעלי היהודים וראה אותו דבר: בביח־חרושת נשר עובדים ערבים בחציבה ומקבלים שכר עבודה ערבי, בפנים פל־יד המכונה עובדים יהודים ומקבלים שכר יהודי. כן גם אצל רומנברג וכן גם אצל תרכבת. בבתי המלאכה עובדים יהודים, בהנחת אדנים עובדים רק ערבים. לא יתכן לשלם לשני פועלים העושים אותה העבודה והמקבלים את שכרם משלחן אחד לקבל שכר לא שוה. הדבר מתנגד לסעיף 16 של המנדט האומר: שום הפליה מאיזה מין שהוא לא תעשה בין תושבי הארץ פל־יסוד גזע, דת או לשון", - ענו לו סקר וקפלנסקי. ראו שהמסקנה מדבריו - נידוי הפועל היהודי בעבודות הממשלה. הוא מחא ואמר שלא תצחיר עדין מה יעשה, כי עודנו עומד במו"מ את משרד המושבות, הוא מתנגד לבונוס, אולם הצעתו עוד לא תגיד, עד שיגמור המו"מ עם לונדון. תראיון נמשך שעה וחצי, מעשר וחצי עד 12. שאלתיו לבסוף מתי נוכל להפגש בדבר שאר הענינים, ביחוד בענין חוקת הגנת עובד. בענין זה,

ענת, יש ללכת לאט, הוא יסע מהר ביותר, רק בקצור שלשה

חדשים יוכל להשגיח אחרון שניה,